

Liidetud kohtuasjad C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 ja C-332/94

[...]

EÜ asutamislepingu artiklite 30, 36 ja 52, direktiivide 64/223/EMÜ ja 83/189/EMÜ tõlgendamine – Teatud äritegevuse keeld pühapäeviti ja riigipühadel

[...]

EUROOPA KOHTU OTSUS

20. juuni 1996*

Liidetud kohtuasjades C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 ja C-332/94,

mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud Pretura circondariale di Roma eelotsusetaotlus selles kohtus pooleliolevates vaidlustes järgmiste poolte vahel:

Semeraro Casa Uno Srl

ja

Sindaco del Comune di Erbusco (C-418/93)

ning

Semeraro Mobili SpA

ja

Sindaco del Comune di Erbusco (C-419/93)

ning

RB Arredamento Srl

ja

Sindaco del Comune di Stezzano (C-420/93)

ning

Città Convenienza Milano Srl

---

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

ja

Sindaco del Comune di Trezzano sul Naviglio (C-421/93)

ning

Città Convenienza Bergamo Srl

ja

Sindaco del Comune di Stezzano (C-460/93)

ning

Centro Italiano Mobili Srl

ja

Sindaco del Comune di Pineto (C-461/93)

ning

Il 3C Centro Convenienza Casa Srl

ja

Sindaco del Comune di Roveredo in Piano (C-462/93)

ning

Benelli Confezioni SNC

ja

Sindaco del Comune di Capena (C-464/93)

ning

M. Quattordici Srl

ja

Commissario straordinario del Comune di Terlizzi (C-9/94)

ning

Società Italiana Elettronica Srl (SIEL)

ja

Sindaco del Comune di Dozza (C-10/94)

ning

Modaffari Srl

ja

Sindaco del Comune di Trezzano sul Naviglio (C-11/94)

ning

Modaffari Srl

ja

Comune di Cinisello Balsamo (C-14/94)

ning

Cologno Srl

ja

Sindaco del Comune di Cologno Monzese (C-15/94)

ning

Modaffari Srl

ja

Sindaco del Comune di Osio Sopra (C-23/94)

ning

M. Dieci Srl

ja

Sindaco del Comune di Madignano (C-24/94)

ning

Consorzio Centro Commerciale "Il Porto"

ja

Sindaco del Comune di Adria (C-332/94),

eelotsust EÜ asutamislepingu artiklite 30, 36 ja 52, nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi 64/223/EMÜ (asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamise kohta hulgikaubanduse valdkonnas, EÜT 1964, 56, lk 863) ja nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiivi 83/189/EMÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 109, lk 8), muudetud nõukogu 22. märtsi 1988. aasta direktiiviga 88/182/EMÜ (EÜT L 81, lk 75)) tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees D. A. O. Edward, C. Gulmann (ettekandja), P. Jann, L. Sevón ja M. Wathelet,

kohtujurist: G. Cosmas,

kohtusekretär: ametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Semeraro Casa Uno Srl, Semeraro Mobili SpA, Città Convenienza Bergamo Srl ja Il 3C Centro Convenienza Casa Srl, kes on vastavalt hagejad kohtuasjades C-418/93, C-419/93, C-460/93 ja C-462/93 ning keda esindasid advokaat Franco di Maria, advokaat Gianfranco Maestosi, advokaat Federico Tedeschini ja advokaat Arturo Mancini, Rooma,

- Consorzio Centro Commerciale "Il Porto", kohtuasja C-332/94 hageja, keda esindasid advokaat Franco di Maria, advokaat Gianfranco Maestosi ja advokaat Federico Tedeschini, Rooma,

- Comune di Terlizzi, kohtuasja C-9/94 kostja, keda esindasid advokaat Grazia Serini, Bari, ja advokaat Antonio Mancini, Rooma,

- Kreeka valitsus, mida esindasid valitsuse õigusnõukogu abiõigusnõunik Vassileios Kontolaimos ja valitsuse õigusnõukogu volitatud esindaja Hristina Sitara,

- Euroopa Ühenduste Komisjon, keda esindasid peaõigusnõunik Richard Wainwright ja õigustalituse ametnik Antonio Aresu,

arvestades kohtuistungil ettekannet,

olles 23. novembri 1995. aasta kohtuistungil ära kuulatud suulised märkused, mille esitasid Semeraro Casa Uno Srl, Semeraro Mobili SpA, Città Convenienza Bergamo Srl, Il 3C Centro Convenienza Casa Srl ja Consorzio Centro Commerciale "Il Porto" (esindajad: advokaadid G. Maestosi ja F. Tedeschini), Sindaco del Comune di Adria, (esindaja: advokaat G. Ricapito, Rooma), Kreeka valitsus (esindaja V. Kontolaimos) ja komisjon (esindaja: A. Aresu),

olles 25. jaanuari 1996. aasta kohtuistungil ära kuulatud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Castelnuovo di Porto esitas 18. juuli, 28. oktoobri, 11. novembri, 2. ja 16. detsembri 1993. aasta määrustega ja 10. oktoobri 1994. aasta määrusega, mis saabusid Euroopa Kohtusse 13. oktoobrist 1993 kuni 13. detsembrini 1994, EÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimused asutamislepingu artiklite 30, 36 ja 52, nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi 64/223/EMÜ (asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamise kohta

hulgikaubanduse valdkonnas, EÜT 1964, 56, lk 863) ja nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiivi 83/189/EMÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 109, lk 8), muudetud nõukogu 22. märtsi 1988. aasta direktiiviga 88/182/EMÜ (EÜT L 81, lk 75), edaspidi "direktiiv 83/189") tõlgendamise kohta.

2 Need küsimused kerkisid esile meetmete raames, mille ametiasutused võtsid suurte kaubanduskeskuste käitajate vastu, kes olid rikkunud Itaalia õigusnorme jaekaupluste sulgemise kohta pühapäeviti ja riigipühadel.

3 28. juuli 1971. aasta Itaalia seadus nr 558 reguleerib kaupluste lahtiolekuaegu ja jaekaubandust. Selle seaduse artikli 1 lõike 2 punktis a on ette nähtud, et kõik kauplused oleksid pühapäeviti ja riigipühadel kinni, välja arvatud samas seaduses sätestatud erandjuhtudel. Lahtiolekuaegu puudutavad erisätted on kindlaks määratud piirkondade poolt. Sama seaduse artiklis 10 on ette nähtud halduskaristused rikkumiste korral. Järelevalve kehtivate eeskirjade järgimise üle on usaldatud asjaomaste omavalitsuste juhtidele, kes võivad määrata karistusi.

4 Põhikohtuasja hagejad (edaspidi "hagejad") käitavad suuri kaubanduskeskusi, mis asuvad eri omavalitsusüksuste territooriumil. Kuna need kaubanduskeskused olid mõnel pühapäeval ja riigipühadel lahti, määrasid asjaomaste omavalitsuste juhid hagejatele halduskaristusi.

5 Seepeale esitasid need eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse. Nad väitsid, et suur osa kõnealuste kaubanduskeskuste käibest on seotud teistest ühenduse liikmesriikidest pärit toodetega. Nende arvates on kõnealused liikmeriigi õigusnormid seega vastuolus ühenduse õigusega, eriti asutamislepingu artikliga 30.

6 Neil asjaoludel peatas liikmesriigi kohus kohtuliku arutamise ja esitas liidetud kohtuasjades C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94 ja C-24/94 järgmised eelotsuse küsimused:

"1) Kas liikmesriigi õigusnorm, mis sätestab (välja arvatud teatud toodete puhul), et jaekauplused peavad pühapäeviti ja riigipühadel kinni olema (kusjuures rikkumiste eest ette nähtud karistus on asutuse sundsulgemine), keelamata samas nende kaupluste sees nendelgi päevadel tööd teha, ning vähendab sellega märgatavalt neis asutustes toimuvat müüki, eriti teistest ühenduse liikmesriikidest pärit toodete müüki, mille tulemusel väheneb neist riikidest pärineva impordi maht, kujutab endast:

a) koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meedet EMÜ asutamislepingu artikli 30 ning selles artiklis kehtestatud põhimõtete kohaselt vastu võetud teiseste ühenduse õigusaktide tähenduses või

b) suvalise diskrimineerimise vahendit või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist või

c) meedet, mis on liikmesriigi eeskirja ühiskondliku ja/või kõlbelise eesmärgiga ebaproportsionaalne ja selle jaoks ebakohane?

arvestades, et:

- suured ja organiseeritud jaekaubandusettevõtted (kategooria, kuhu hagejad kuuluvad) müüvad keskmiselt rohkem teistest ühenduse liikmesriikidest imporditud tooteid kui väikese ja keskmise suurusega kaubandusettevõtted;

- käivet, mille suured ja organiseeritud jaekaubandusettevõtted pühapäeviti saavutavad, ei suuda korvata ostud, mille kliendid teevad muudel nädalapäevadel, nii et järelikult siirdub nende ostude tegemine kaubandusvõrku, mis hangib oma kauba üldiselt kodumaiste tootjate käest?

2) Kas jaatava vastuse korral esimesele küsimusele kuulub kõnealustes liikmesriigi eeskirjades sisalduv meede EMÜ asutamislepingu artiklist 30 tehtavate erandite kohaldamisalasse, mis on sätestatud asutamislepingu artiklis 36 või muudes ühenduse õigusnormides?"

7 Kohtuasjas C-332/94 esitas liikmesriigi kohus järgmised eelotsuse küsimused:

"Võttes arvesse, et

- suured ja organiseeritud jaekaubandusettevõtted, mille kauplused asuvad enamasti äärelinnas või linnast väljas, pakuvad ja müüvad keskmiselt rohkem teistest ühenduse liikmesriikidest imporditud tooteid kui pakuvad ja kaubastavad väikese ja keskmise suurusega kaubandusettevõtted, mis on – erinevalt esimestest – nii linnadesse kui ka linnast välja laiali puistatud;

- suurte ja organiseeritud jaekaubandusettevõtete pühapäevane läbimüük on ainuüksi selle lühikese aja jooksul, mil neil päevadel müüa lubatakse, suurem, kui samade kaubandusstruktuuride tööpäevadel saavutatud läbimüük;

- müüki, millega suured ja organiseeritud jaekaubandusettevõtted riigipühade ajal tegeleda ei saa, ei korva neis struktuurides tööpäevadel toimuv müük ning järelikult siirdub niiviisi rahuldamata jäänud nõudlus muudesse turustuskanalitesse (väikese ja keskmise suurusega ettevõtete omadesse, mis on tarbijale lähemal ja ka tööpäevadel hõlpsasti ligipääsetavad), mis hangivad üldiselt vaid kodumaist kaupa;

1) Kas liikmesriigi õigusnorm, mis sätestab (välja arvatud teatud toodete puhul), et jaekauplused peavad pühapäeviti ja riigipühadel kinni olema (kusjuures rikkumiste eest ette nähtud karistus on asutuse sundsulgemine), keelamata samas nende kaupluste sees nendelgi päevadel tööd teha, ning mille rikkumise eest karistatakse sundsulgemise ja litsentsi äravõtmisega, kujutab endast:

a) koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meedet EMÜ asutamislepingu artikli 30 ning selles artiklis kehtestatud põhimõtete kohaselt vastu võetud teiseste ühenduse õigusaktide tähenduses või

b) suvalise diskrimineerimise vahendit või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist või

c) meedet, mis on liikmesriigi eeskirja ühiskondliku ja/või kõlbelise eesmärgiga ebaproportsionaalne ja selle jaoks ebakohane, või

d) EMÜ asutamislepingu artikli 52 asutamisvabadust käsitlevate sätete ning selle põhimõtte rakendamiseks hiljem vastu võetud ühenduse õigusnormide rikkumist või vähemalt

e) hulgikaubanduse valdkonnas asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamist käsitleva direktiivi 64/223/EMÜ artikli 2 lõike 2 rikkumist või

f) liikmesriikidevaheliste tehniliste kaubandustõkete kaotamist käsitlevate direktiivide 83/189/EMÜ ja 88/182/EMÜ rikkumist, võttes arvesse, et keeld kauplusi pühapäeviti lahti hoida on üldine keeld ainult pealtnäha, kuna tegelikult tehakse sellest erandeid terve hulga toodete puhul, mis on – välja arvatud üliharuldastel vältimatutel juhtudel – ainult kodumaist päritolu?

2) Kas jaatava vastuse korral esimesele küsimusele kuulub kõnealustes liikmesriigi eeskirjades sisalduv meede EMÜ asutamislepingu artiklist 30 tehtavate erandite kohaldamisalasse, mis on sätestatud asutamislepingu artiklis 36 või muudes ühenduse õigusnormides?

8 Euroopa Kohtu presidendid 10. novembri 1993. aasta, 27. jaanuari ja 23. veebruari 1994. aasta määrustega liideti mõned neist kohtuasjadest kirjaliku menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides. Euroopa Kohtu viienda koja esimehe 19. oktoobri 1995. aasta määrusega liideti kõik need kohtuasjad suulise menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides.

Asutamislepingu artikkel 30

9 Esiteks tuleb meenutada, et oma 2. juuni 1994. aasta otsuses kohtuasjas C-69/93 ja C-258/93: Punto Casa ja PPV (EKL 1994, lk I-2355) vastas Euroopa Kohus sama kohtu küsimustele, mis olid sisuliselt samasugused, nagu käesolevas kohtuasjas esitatud, välja arvatud esimese küsimuse punktid d-f seoses kohtuasjaga C-332/94.

10 Eespool viidatud kohtuotsuses Punto Casa ja PPV rakendas Euroopa Kohus kohtuotsuse Keck ja Mithouard (24. novembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-267/91 ja C-268/91, EKL 1993, lk I-6097) pretsedenti.

11 Eespool viidatud kohtuotsuses Keck ja Mithouard, mis puudutas ostuhinnast madalama hinnaga edasimüüki keelavat liikmesriigi õigusakti, tõdes Euroopa Kohus, et niisugused õigusaktid võivad müüdavaid koguseid ja järelikult ka teistest liikmesriikidest pärit toodete müügi koguseid vähendada sel määral, kui need jätavad ettevõtja ilma ühest müügi edendamise meetodist. Siiski jäi Euroopa Kohtule küsimus, kas niisugune võimalus on piisav selleks, et kvalifitseerida asjassepuutuvad õigusaktid meetmeteks, millel on koguselise impordipiiranguga samaväärne toime asutamislepingu artikli 30 tähenduses (punkt 13).

12 Selles osas leidis Euroopa Kohus, et teistest liikmesriikidest pärit toodete teatud müügingimusi piiravate või keelavate liikmesriigi sätete kohaldamine ei saa otseselt või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liikmesriikidevahelist kaubandust Dassonville'i kohtuasjas tehtud otsuse mõttes (11. juuli 1974. aasta otsus kohtuasjas 8/74, EKL 1974, lk 837, punkt 5), tingimusel et neid sätteid kohaldatakse kõikidele asjaomastele ettevõtjatele, kes tegutsevad riigi territooriumil, ning et need mõjutavad

õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist (punkt 16).

13 Euroopa Kohus rõhutas, et kui need tingimused on täidetud, siis ei takista ega häiri sedalaadi õigusnormide kohaldamine nende kaupade müügi suhtes, mis on pärit teistest liikmesriikidest ja mis vastavad selle riigi nõuetele, oma olemuselt turule juurdepääsu rohkem kui kodumaiste kaupade puhul. Niisugused õigusnormid jäävad seega asutamislepingu artikli 30 kohaldamisalast välja (punkt 17).

14 Eespool viidatud kohtuotsuses Punto Casa ja PPV tõdes Euroopa Kohus esmalt, et kui tegemist on õigusnormidega, mis puudutavad tarbijatele kauba müümise tingimusi, nagu kõnealusel juhul, on eespool viidatud kohtuotsuses Keck ja Mithouard esitatud tingimused täidetud (punkt 13). Seejärel nentis Euroopa Kohus, et käsitletavaid õigusnorme kohaldatakse kõnealuste toodete päritolust olenemata ning see ei avalda teistest liikmesriikidest pärinevate toodete turustamisele teistsugust mõju kui kodumaiste toodete omale (punkt 14).

15 Neil asjaoludel otsustas Euroopa Kohus, et EMÜ asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et seda ei saa kohaldada kaupluste sulgemist käsitlevate liikmesriigi õigusnormide suhtes, mis kehtivad kõigile riigi territooriumil tegutsevatele ettevõtjatele ja mis mõjutavad õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist.

16 Pärast eespool viidatud kohtuotsust Punto Casa ja PPV küsis Euroopa Kohus liikmesriigi kohtult, kas see otsus vastas kõigile Punto Casa ja PPV otsuse saamiseni peatatud kohtuasjades C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94 ja C-24/94 esitatud küsimustele.

17 Oma vastuses palus liikmesriigi kohus, et Euroopa Kohus lahendaks talle esitatud kohtuasjad, viidates põhiliselt sellele, et Itaalia kommertsturu iseärasuste tõttu diskrimineerivad kõnealused õigusnormid kaudselt importkaupa.

18 Eriti rõhutas liikmesriigi kohus, et Itaalia turgu iseloomustab ühest küljest suur hulk väga väikese sihtgrupiga väikeettevõtteid ja teisest küljest suuri kaubanduskeskusi, mis asuvad äärelinnas või linnast väljas. Võttes arvesse, kui vähe vaba aega on tarbijail tööpäeviti, pääsevad kliendid neisse suurtesse kaubanduskeskustesse ainult pühapäeviti, ning kuna neisse keskustesse on võimatu piisavalt hõlpsasti ja sagedasti pääseda, siirdub nõudlus lõpptulemusena tarbijale lähemal asuvatesse väikeettevõtetesse, kaldudes seega kodumaiste toodete poole, kuna neis väikeettevõtetes ei ole üldiselt sama suures valikus ja koguses välismaiseid tooteid.

19 Neil asjaoludel leidis liikmesriigi kohus, et kõnealused õigusnormid ei mõjuta kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi.

20 Sama loogikaga põhjendas ja sõnastas liikmesriigi kohus oma küsimused kohtuasja C-332/94 kohta.

21 Hagejate väitel on liikmesriigi õigusaktil selle liikmesriigi kohtu kirjeldatud mõju tõepoolest olemas, järelikult ei ole kohtuotsuses Keck ja Mithouard esitatud tingimused täidetud.

22 Comune di Terlizzi, kes oli kohtuasjas C-9/94 kostja, Kreeka valitsus ja komisjon leiavad seevastu, et eespool viidatud kohtuotsus Punto Casa ja PPV annab liikmesriigi kohtu esitatud küsimusele artikli 30 kohta täieliku ja õige vastuse.

23 Seoses sellega tuleb rõhutada, et käesolevates kohtuasjades on liikmeriigi kohtu märkused kõnealuste liikmesriigi õigusnormide toime kohta sisuliselt samad, mille see kohus esitas eespool viidatud kohtuotsuses Punto Casa ja PPV käsitletud kohtuasjades.

24 Neil asjaoludel tuleb märkida, et vaidlusaluste õigusnormide eesmärk ei tundu olevat liikmesriikidevahelise kaubavahetuse reguleerimine, samuti ei paista need tervikuna võetuna põhjustavat kodumaiste ja importtoodete ebavõrdset kohtlemist turulepääsu osas. Seoses sellega tuleb meenutada, et kui liikmesriigi õigusnormid piiravad üldiselt mingi tootega kauplemist ja järelikult ka selle importi, ei saa üksnes selle põhjal järeldada, et nad piiraksid importtoodete turulepääsu võimalusi rohkem, kui samalaadsete kodumaiste toodete oma. Nagu Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Keck ja Mithouard punktis 13 rõhutas, ei ole asjaolu, et niisugused õigusaktid võivad müüdavaid koguseid ja järelikult ka teistest liikmesriikidest pärit toodete müügi koguseid üldiselt vähendada, piisav selleks, et kvalifitseerida niisugused õigusaktid meetmeteks, millel on koguselise impordipiiranguga samaväärne toime.

25 Lisaks on Euroopa Kohus korduvalt nentunud, et kõnealuse õigusakti taoliste liikmeriigi õigusnormide eesmärk on ühenduse õiguse seisukohalt õigustatud. Tõepoolest, liikmeriigi õigusnormid, mis piiravad kaupluste pühapäevast lahtiolekut, kujutavad endast teatud riiklike või piirkondlike sotsiokultuuriliste iseärasustega seotud valikuid. Õigus neid valikuid teha, järgides ühenduse õigusest tulenevaid nõudeid, kuulub liikmesriikidele (vt eriti 16. detsembri 1992. aasta otsust kohtuasjas C-169/91: B & Q, EKL 1992, lk I-6635, punkti 11).

26 Seoses sellega otsustas Euroopa Kohus oma eespool viidatud kohtuotsuses B & Q, et artiklis 30 sätestatud keeldu ei saa kohaldada liikmesriigi õigusnormide suhtes, mis keelavad jaekauplusi pühapäeval avada.

27 Viimaks tuleb nentida, et käesoleva menetluse käigus ei ole esitatud mingit uut materjali, mis võiks õigustada teistsugust hinnangut, kui see, mille Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses Punto Casa ja PPV ning kohtuotsuses B & Q andis.

28 Seega tuleb liikmesriigi kohtule vastata, et asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et seda ei saa kohaldada kaupluste sulgemist käsitlevate liikmesriigi õigusnormide suhtes, mis kehtivad kõigile riigi territooriumil tegutsevatele ettevõtjatele ja mis mõjutavad õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist.

Asutamislepingu artikkel 52 ja direktiiv 64/223

29 Kohtuasjas C-332/94 küsib liikmesriigi kohus lisaks, kas asutamislepingu artikli 52 või direktiivi 64/223 järgi asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamise

kohta hulgikaubanduse valdkonnas on keelatud sellised kaupluste sulgemist puudutavad liikmesriigi õigusnormid, nagu käesolevas kohtuasjas käsitletakse.

30 Direktiivi 64/223 kohta tuleb rõhutada, et selle eesmärk on saavutada hulgikaubanduse valdkonnas asutamisevabadus, mis on tagatud asutamislepingu artikliga 52, millel on pärast üleminekuperioodi lõppu vahetu õigusmõju (vt selle kohta 12. novembri 1987. aasta otsust kohtuasjas 198/86: Conradi jt, EKL 1987, lk 4469, punkti 8).

31 Sellest järeldub, et käesoleval juhul ei ole direktiivi 64/223 tarvis asutamislepingu artiklist 52 sõltumatult uurida.

32 Mis puutub artiklisse 52, siis piisab, kui tõdeda, et nagu juba rõhutati, kehtib kõnealune õigusakt kõigile riigi territooriumil tegutsevatele ettevõtjatele, pealegi pole selle eesmärk reguleerida asjaomaste ettevõtete asutamistingimusi ning viimaks on piirav toime, mida õigusakt võiks asutamisevabadusele avaldada, liiga juhuslik ja liiga kaudne, et seal kehtestatud kohustust võiks pidada selle vabaduse piiramiseks.

33 Järelikult ei ole sellised kaupluste sulgemist puudutavad liikmesriigi õigusnormid, nagu käesolevas põhikohtuasjas käsitletakse, ei asutamislepingu artikli 52 ega direktiivi 64/223 järgi keelatud.

Direktiiv 83/189

34 Viimaks tahab liikmesriigi kohus kohtuasjas C-332/94 teada, kas direktiivi 83/189, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord ning mida on muudetud direktiiviga 88/182, saab kohaldada selliste kaupluste sulgemist puudutavate liikmesriigi õigusnormide suhtes, nagu käesolevas kohtuasjas käsitletakse.

35 Selles osas piisab, kui nentida, et sõltumatult direktiivi kohaldatavusest vaidlusaluste asjaolude toimumise ajal ei saa seda see *ratione materiae* kohaldada selliste kaupluste sulgemist puudutavate liikmesriigi õigusnormide suhtes, nagu käesolevas põhikohtuasjas käsitletakse.

36 Tegelikult kehtib eelneva teatamise kohustus direktiivi artikli 8 kohaselt kõigi tehniliste eeskirjade eelnõude suhtes.

37 "Tehniliste eeskirjade" mõiste on määratletud direktiivi 83/189 artikli 1 punktis 5 kui "tehnilised spetsifikatsioonid ja muud nõuded või teenuseid puudutavad eeskirjad, sealhulgas vastavad haldusnormid, mille järgimine turustamisel või teenuste kasutamisel liikmesriigis või selle põhiosas on *de jure* või *de facto* kohustuslik, välja arvatud kohalike asutuste kehtestatud eeskirjad" [siin ja edaspidi on osundatud määrust/direktiivi/otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]. Vastavalt sama artikli punktile 1 on "tehniline spetsifikatsioon" "dokumendis sisalduv spetsifikatsioon, millega nähakse ette toote nõutavad omadused, nagu kvaliteet, kasutusotstarve, ohutus või mõõtmed, sealhulgas nõuded toote müüginimetuse, terminite, tunnuste, kontrollimise ja kontrollimeetodite, pakendamise, märgistamise või etikettimise ... kohta".

38 Seega ei saa selles direktiivis sätestatud teatamiskohustust kohaldada liikmesriigi õigusnormide suhtes, mis ei reguleeri toote nõutavaid omadusi, vaid piirduvad kaupluste lahtiolekuaegade reguleerimisega.

33 Järelikult ei kohaldu direktiiv 83/189 selliste kaupluste sulgemist puudutavate liikmesriigi õigusnormide suhtes, nagu käesolevas põhikohtuasjas käsitletakse.

Kohtukulud

40 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Kreeka valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse see kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS (viies koda)

vastates küsimustele, mille Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Castelnuovo di Porto esitas talle 18. juuli, 28. oktoobri, 11. novembri, 2. ja 16. detsembri 1993. aasta ja 10. oktoobri 1994. aasta määrusega, otsustab:

1) EMÜ asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et seda ei saa kohaldada kaupluste sulgemist käsitlevate liikmesriigi õigusnormide suhtes, mis kehtivad kõigile riigi territooriumil tegutsevatele ettevõtjatele ja mis mõjutavad õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist.

2) Sellised kaupluste sulgemist puudutavad liikmesriigi õigusnormid, nagu käesolevas kohtuasjas käsitletakse, ei ole asutamislepingu artikli 52 või hulgikaubanduse valdkonnas asutamishabaduse ja teenuste osutamise vabaduse saavutamist käsitleva direktiivi 64/223 järgi keelatud.

3) Nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiivi 83/189/EMÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord ning mida on muudetud nõukogu 22. märtsi 1988. aasta direktiiviga 88/182/EMÜ, ei saa kohaldada selliste kaupluste sulgemist puudutavate liikmesriigi õigusnormide suhtes, nagu käesolevas kohtuasjas käsitletakse.

Edward

Gulmann

Jann

Sevón

Wathelet

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. juunil 1996 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Viienda koja esimees

R. Grass

D. A. O. Edward